

Foto
Bartulić

ske bazilike Manastirine. Iskopine su ovdje iznijele na svijetlo najznamenitije starokršćansko groblje Salone. Kada je biskup Dujam umr'o 304 god. mučeničkom smrću, bio je ovdje sahranjen i naskoro nad njegovim i Venancijevim grobom bi podignuta kapela. Kako su se solinski kršćani najradije davali sahraniti u blizini ovih mučenika, ubrzo se tu razvilo veliko kršćansko groblje s nadgrobnim kapelama, zidanim grobovima i sarkofazima. Kada je krajem 4 vijeka navala Germana uništila i ovo groblje, sagrađena je ovdje bazilika sa tri lađe, kojoj je prvobitna mučenička kapela poslužila kao ishodište odnosno kao središte. U neposrednoj blizini bazilike iskopani su brojni grobovi, grobnice i sarkofazi sa znamenitim natpisima, a na sjevernoj strani i kod crkve sv. Asterija tijesak za ulje i vino. Zanimljiv je na istočnoj strani posljednji antički natpis Salone na sarkofagu opatice Ivane, koja je bila amo dobjegla pred Avarima iz Srijemske Mitrovice, pa je u Saloni umrla 612 godine.

Sjeverozapadno od Manastirina (20' hoda) leži grobljanska bazilika Marušinac, koja je podignuta na grobu mučenika Anastazija (sv. Staša, † 304 po Hr.). Djelomično je očuvan mozaik crkvenog poda.

Posjetioci Salone naći će u Tusculumu planove iskopina, fotografije, razne publikacije itd. o starinama Salone. Tu je sebi uredio stan slavni učenjak i arheolog Msgr. Frano Bulić, koji je sav svoj život proveo u istraživanju solinskih starina. Njegovo je ime poznato u naučnim krugovima cijeloga svijeta i usko skopčano za ime Salonae.

Od Tusculuma opet na gradske zidine i duž ovih na istok do državnog puta. U posljednjem dijelu vide se dobro očuvane kule. Oko 400 m odavle na jug teče stari gradski zid tik pod državnim putom te kod Gradine, obuhvativši i nju, stvara jugoistočni ugao. Gradina je bila sagrađena u 14 vijeku protiv kliških vojvoda, ali je kasnije bila osvojena od Turaka. U Gradini su iskopani ostaci zanimljive crkve iz 11 vijeka.